

Badania literackie I

Sylabus zajęć

Informacje podstawowe

Kierunek studiów Filologia polska Specjalność - Jednostka organizacyjna Wydział Filologii Polskiej i Klasycznej Poziom studiów studia drugiego stopnia Forma studiów studia stacjonarne Profil studiów profil ogólnoakademicki		Cykl dydaktyczny 2024/25 Kod zajęć 03FPLS.21K.02489.24 Języki wykładowe polski Obligatoryjność Obowiązkowy w module Blok zajęciowy Przedmioty kierunkowe
Koordynator zajęć	Sylwia Karolak, Ewa Kraskowska	
Prowadzący zajęcia	Sylwia Panek, Elżbieta Winiecka, Ewa Kraskowska	
Okres Semestr 1	Forma zajęć / liczba godzin / forma zaliczenia • Ćwiczenia: 30, Zaliczenie z oceną	Liczba punktów ECTS 3

Cele kształcenia dla zajęć

Kod	Cel
C1	Celem zajęć jest wstępne przygotowanie studentek i studentów do samodzielnego prowadzenia prac badawczych w zakresie literaturoznawstwa (historia literatury, analiza i interpretacja tekstu literackiego) na poziomie podstawowym, niezbędnym do: - opracowania konspektu pracy magisterskiej, - przekazywania oraz korzystania z wiedzy o literaturze w praktyce zawodowej, - doskonalenia własnych kompetencji lekturowych, - świadomego uczestnictwa w życiu literackim i kulturalnym. Przedmiot „Badania literackie I” ma zapewnić początkującym badaczom i badaczkom literatury oraz jej kontekstów orientację w elementarnym wyposażeniu warsztatu literaturoznawczego. Jest on wprowadzeniem do przedmiotu „Badania literackie II”, w ramach którego nacisk zostanie położony na kształtowanie świadomości metodologicznej. Oba przedmioty stanowią całość integrującą metody, teorie i praktyki badawcze.

Wymagania wstępne

Ukończone studia licencjackie w zakresie filologii polskiej lub innej bądź zaliczony przedmiot „Vademecum literaturoznawcze” na II stopniu filologii polskiej.

Efekty uczenia się dla zajęć

Kod	Efekty uczenia się dla zajęć w zakresie	Efekty uczenia się dla kierunku	Metody weryfikacji osiągnięcia efektów uczenia się dla zajęć
Wiedzy - Student/ka:			
W1	wymienia i charakteryzuje różne przedmioty badań literackich,	FPL_K2_W01, FPL_K2_W02	Test
W2	wymienia i charakteryzuje metody badań literackich wypracowanych w różnych epokach.	FPL_K2_W01, FPL_K2_W02, FPL_K2_W04, FPL_K2_W08	Test
Umiejętności - Student/ka:			
U1	posiada umiejętność krytycznej lektury tekstów naukowych z zakresu humanistyki (także w języku obcym), dyskusowania o nich i korzystania z nich w samodzielnym opracowywaniu zagadnień literackich i kulturowych,	FPL_K2_U03, FPL_K2_U04, FPL_K2_U05, FPL_K2_U06, FPL_K2_U07, FPL_K2_U08, FPL_K2_U10	Projekt, Praca pisemna
U2	potrafi określić przedmiot i cel własnych badań literackich oraz skoordynować je z odpowiednimi metodami badawczymi,	FPL_K2_U01, FPL_K2_U02, FPL_K2_U03, FPL_K2_U04, FPL_K2_U05, FPL_K2_U10	Projekt, Praca pisemna
U3	potrafi zaprezentować i uzasadnić własne stanowisko w dyskusji na tematy ogólnohumanistyczne.	FPL_K2_U01, FPL_K2_U02, FPL_K2_U06, FPL_K2_U07, FPL_K2_U08, FPL_K2_U09, FPL_K2_U10	Projekt, Praca pisemna
Kompetencji społecznych - Student/ka:			
K1	ma świadomość znaczenia humanistyki w kształtowaniu tożsamości i postaw zbiorowych oraz indywidualnych,	FPL_K2_K03, FPL_K2_K04, FPL_K2_K05, FPL_K2_K06, FPL_K2_K07	Projekt, Praca pisemna
K2	ma świadomość etycznych uwarunkowań i konsekwencji badań literackich.	FPL_K2_K04, FPL_K2_K05, FPL_K2_K06, FPL_K2_K09	Projekt, Praca pisemna

Treści programowe dla zajęć

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
1.	Metody, metodologia, teoria w naukach humanistycznych: rozróżnienia terminologiczne.	W2, U1, U2, U3, K1, K2	Ćwiczenia
2.	Interdyscyplinarność w badaniach literackich.	W2	Ćwiczenia

Lp.	Treści programowe dla zajęć	Efekty uczenia się dla zajęć	Formy zajęć
3.	Przedmiot(-y) badań literackich, np.: tekst, dokument, utwór, dzieło; epoka literacka, proces historycznoliteracki, styl literacki, prąd literacki, konwencja literacka, gatunek literacki; system literacki, kultura literacka, komunikacja literacka, instytucje życia literackiego; twórca/autor, odbiorca/czytelnik, recepcja literatury, przekład literacki.	W1, U3	Ćwiczenia
4.	Analiza tekstu: filologiczna, strukturalna, semiotyczna, krytyczna analiza dyskursu.	W2, U1, U3	Ćwiczenia
5.	Sposoby przeprowadzania i znaczenie kwerend w badaniach literackich (biblioteki i czytelnie, archiwa publiczne i prywatne, zasoby cyfrowe).	W2, U1, U2	Ćwiczenia
6.	Osoba twórcy w badaniach literackich (biografizm, krytyka personalistyczna).	W1, U3, K2	Ćwiczenia
7.	Komparatystyka literacka i badania intertekstualne.	W1, U3	Ćwiczenia
8.	Perspektywa socjologiczna w badaniach literackich (np. komunikacja literacka, czytelnicy i czytelnictwo, instytucje życia literackiego); metoda studium przypadku.	W1, W2, U3, K2	Ćwiczenia
9.	Perspektywa kulturowa i antropologiczna w badaniach literackich.	W1, W2, U3, K1, K2	Ćwiczenia
10.	Sztuka interpretacji dzieła literackiego.	W1, W2, U2, U3, K1, K2	Ćwiczenia
11.	Narzędzia cyfrowe w warsztacie literaturoznawczym (np. badania korpusowe, distantreading, stylometria).	W1, U2	Ćwiczenia

Informacje dodatkowe

Forma zajęć	Metody i formy prowadzenia zajęć
Ćwiczenia	Dyskusja, Praca z tekstem, Metoda analizy przypadków, Metoda badawcza (dociekania naukowego), Metoda projektu, Praca w grupach, Zajęcia w archiwum i bibliotece

Forma zajęć	Warunki zaliczenia zajęć
Ćwiczenia	Warunkiem zaliczenia jest aktywne uczestniczenie w zajęciach oraz: - do wyboru: przygotowanie projektu badawczego na wzór wniosków grantowych (z opisem tematu, celów, metodologii, bibliografią) lub napisanie pracy na zadany temat, - test. Kryteria oceniania: bardzo dobry (bdb; 5,0): pogłębiona i usystematyzowana wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, wysoka świadomość przedmiotu i celu własnych badań, bardzo dobra umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie dobry plus (+db; 4,5): jak wyżej, z drobnymi niedociągnięciami dobry (db; 4,0): usystematyzowana wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, wysoka świadomość przedmiotu i celu własnych badań, dobra umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie dostateczny plus (+dst; 3,5): podstawowa wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, elementarna świadomość przedmiotu i celu własnych badań, przeciętna umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie dostateczny (dst; 3,0): podstawowa wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, elementarna świadomość przedmiotu i celu własnych badań, słaba umiejętność prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie niedostateczny (ndst; 2,0): niewystarczająca wiedza o przedmiotach i metodach badań literackich, brak świadomości przedmiotu i celu własnych badań, brak umiejętności prezentowania własnych koncepcji badawczych w mowie i w piśmie

Literatura

Obowiązkowa

1. A. Burzyńska, M. P. Markowski, Teorie literatury XX wieku. Podręcznik, Kraków 2006.
2. A. Stussi, Wprowadzenie do edytorstwa i tekstologii, przeł. M. i P. Salwa, Gdańsk 2011.
3. J. Culler, Teoria literatury: bardzo krótkie wprowadzenie, przeł. M. Bassaj, Warszawa 1998.
4. H. Markiewicz, Zakres i kierunki współczesnych badań literackich, w: Głównie problemy wiedzy o literaturze, wyd. IV przejrane i uzupełnione lub wydania późniejsze, Kraków 1976.
5. K. Bartoszyński, Aspekty i relacje tekstów (Źródła – historia – literatura), w: Dzieło literackie jako źródło historyczne, pod red. Z. Stefanowskiej i J. Sławińskiego, Warszawa 1978.
6. A. Szahaj, O interpretacji, Kraków 2014.
7. Kulturowa teoria literatury. Główne pojęcia i problemy, pod red. M.P. Markowskiego, R. Nycza, Kraków 2006.
8. Komparatystyka dzisiaj. Tom I – problemy teoretyczne, pod red. E. Szczęsnej, E. Kasperskiego, Kraków 2010.
9. Powyższa lista ma charakter orientacyjny i jest realizowana we fragmentach z uwzględnieniem zaplanowanego dla przedmiotu nakładu czasu pracy przewidzianej na czytanie. Ostateczny kształt listy lektur określa wykładowca na początku zajęć.

Nakład pracy studenta i punkty ECTS

Rodzaje zajęć studenta	Średnia liczba godzin* przeznaczonych na zrealizowane rodzaje zajęć
Ćwiczenia	30
Przygotowanie do zajęć	10
Czytanie wskazanej literatury	15
Przygotowanie pracy semestralnej	10
Przygotowanie do zaliczenia	10

Łączny nakład pracy studenta	Liczba godzin 75
Liczba punktów ECTS	ECTS 3

* godzina (lekcyjna) oznacza 45 minut

Efekty uczenia się dla kierunku

Kod	Treść
FPL_K2_K03	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do aktywnego i odpowiedzialnego uczestnictwa w życiu społecznym, zwłaszcza do podjęcia partnerskiego dialogu z przedstawicielami odmiennych światopoglądów i postaw, różnych środowisk i kręgów kulturowych;
FPL_K2_K04	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do wykorzystywania wiedzy o języku, literaturze i kulturze rodzimej do budowania tożsamości zbiorowej i rozwijania więzi społecznych, inspirowania i organizowania działalności na rzecz środowiska społecznego, z wykazaniem wrażliwości etycznej związanej z własną pracą i udziałem w różnych formach życia zbiorowego;
FPL_K2_K05	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do podejmowania odpowiedzialnych działań na rzecz zachowania dziedzictwa kulturowego regionu, kraju i świata, krzewienia kultury języka i kultury czytelniczej;
FPL_K2_K06	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do inspirowania innych do uczestnictwa w kulturze oraz podejmowania działań dla dobra wspólnego;
FPL_K2_K07	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do współdziałania z innymi, funkcjonowania w zróżnicowanym otoczeniu społeczno-kulturowym oraz zawodowym, także międzynarodowym;
FPL_K2_K09	Absolwent/ka jest gotów/gotowa do odpowiedzialnego przyjmowania ról zawodowych, przestrzegania i rozwijania zasad etyki zawodowej oraz działań na rzecz ich respektowania.
FPL_K2_U01	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać złożone i nietypowe problemy oraz innowacyjnie wykonywać zadania w nieprzewidywalnych, zmiennych warunkach, także przystosowując istniejące lub opracowując nowe narzędzia i metody;
FPL_K2_U02	Absolwent/ka potrafi formułować i rozwiązywać niezłożone problemy badawcze w zakresie literaturoznawstwa i językoznawstwa, posługując się ujęciami teoretycznymi, pojęciami, procedurami i sprawnościami właściwymi dla polonistyki;
FPL_K2_U03	Absolwent/ka potrafi wyszukiwać właściwie dobrane źródła i informacje, także z wykorzystaniem zaawansowanych technik informacyjno-komunikacyjnych, dokonywać ich oceny, krytycznej analizy, syntezy i twórczej interpretacji;
FPL_K2_U04	Absolwent/ka potrafi rozpoznawać różne rodzaje tekstów, ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich, przeprowadzać ich analizę i interpretację z wykorzystaniem odpowiednich narzędzi, zwłaszcza językoznawczych i literaturoznawczych;
FPL_K2_U05	Absolwent/ka potrafi wprowadzać pozyskane z różnorodnych źródeł dane do własnych prac, krytycznie i twórczo przetwarzać je z poszanowaniem zasad własności intelektualnej oraz etyki zawodowej;
FPL_K2_U06	Absolwent/ka potrafi formułować i wyrażać własne poglądy, posługując się właściwym stylem funkcjonalnym polszczyzny, dobranym adekwatnie do sytuacji komunikacyjnej, z uwzględnieniem ekspresywnych, estetycznych i pragmatycznych właściwości języka polskiego;
FPL_K2_U07	Absolwent/ka potrafi formułując i artykułując wnioski na podstawie poprawnie przeprowadzonych i uargumentowanych rozumowań, odwołujących się do wiedzy, prowadzić debaty i brać udział w dyskusjach, zwłaszcza odnoszących się do zagadnień językowych, literackich i kulturowych;
FPL_K2_U08	Absolwent/ka potrafi posługiwać się, również na gruncie zawodowym, językiem rodzimym z wykorzystaniem różnych kanałów i technik komunikacyjnych, a także językiem obcym na poziomie B2+ Europejskiego Systemu Opisu Kształcenia Językowego;
FPL_K2_U09	Absolwent/ka potrafi współdziałać z innymi osobami, planować i organizować prace zespołu, a także kierować nimi;
FPL_K2_U10	Absolwent/ka potrafi samodzielnie zdobywać wiedzę i rozwijać umiejętności ogólne, dziedzinowe i specjalnościowe, planować i realizować własne uczenie się przez całe życie, jak również ukierunkowywać innych w tym zakresie.
FPL_K2_W01	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób teoretyczne uwarunkowania literaturoznawstwa i językoznawstwa, procedury poznawcze i metodologie właściwe dla tych dyscyplin, wykorzystywaną na ich obszarze terminologię, jak również właściwe dla wybranych tradycji, teorii lub szkół badawczych zaawansowane metody analizy i interpretacji różnych tekstów ze szczególnym uwzględnieniem komunikatów językowych, w tym literackich;

Kod	Treść
FPL_K2_W02	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób główne tendencje rozwojowe literaturoznawstwa i językoznawstwa, a także usytuowanie, miejsce i znaczenie polonistyki w obszarze badań humanistycznych;
FPL_K2_W04	Absolwent/ka zna i rozumie w pogłębiony sposób współczesną literaturę oraz zjawiska współczesnego życia literackiego i kulturalnego, a także metody i teorie pozwalające wyjaśniać zależności między nimi oraz sytuować je w kontekście fundamentalnych dylematów współczesnej cywilizacji i kultury;
FPL_K2_W08	Absolwent/ka zna i rozumie w szerokim zakresie wybrane idee filozoficzne i estetyczne, zarówno te istotne dla zrozumienia przebiegu procesu historycznoliterackiego i jego uwarunkowań, jak i te, które stymulują rozwój humanistyki współczesnej, stanowią zaplecze jej metod, teorii i dyskursów, zwłaszcza w odniesieniu do literaturoznawstwa i językoznawstwa;